

Fiets-/voetveerponten voor maximaal 12 passagiers

Leidraad minimale nautische, technische en bemanningseisen
Tot stand gekomen door:

Landelijk Veren Platform
Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Datum 3 juli 2013
Status Definitief

1. Aanleiding

Nederland heeft op dit moment tussen de 75 en 100 kleine veerponten (fiets- en voetveren). Het aantal kleine veerponten groeit jaarlijks en is doorgaans gerelateerd aan het zomerseizoen. Deze veren zijn vaak formeel niet als veerpont aangewezen. Zijn de veren korter dan 20 meter dan worden ze aangemerkt als een klein schip in de zin van het Binnenvaartpolitiereglement (BPR) en het Rijnvaartpolitiereglement (RPR). Kunnen met deze veren niet meer dan 12 passagiers worden overgezet, dan geldt voor deze vaartuigen bijna geen enkele wettelijke verplichting, zelfs niet als bedrijfsmatig passagiers worden overzet. Voor deze vaartuigen geldt geen vaarbewijsplicht, geen marifoon- of radarplicht, slechts marginale verlichting etc. Toch mogen dit soort kleine vaartuigen ook drukke en grote vaarwegen (hoofdtransportassen) oversteken met passagiers.

In 2010 heeft het Landelijk Veren Platform (LVP) het initiatief genomen om samen met relevante overheden te komen tot minimale regels voor veerponten die minder dan 12 personen vervoeren. Door een aanvaring tussen het veerpontje 'Keereweer' en een motorvrachtschip op het Rijn-Schiekanaal te Rijswijk op dinsdag 31 januari 2012 en het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over deze aanvaring is dit proces in een stroomversnelling terecht gekomen.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid is tot een viertal aanbevelingen gekomen. De aanbevelingen aan het LVP en aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben direct bijgedragen aan totstandkoming van deze Leidraad.

1. Aan het LVP:

Zorg in samenwerking met alle branchepartijen dat de leidraad voor kleinere veerponten wordt vastgesteld en beschikbaar komt voor derden. Besteed in de leidraad, rekening houdend met lokale omstandigheden, in ieder geval aandacht aan:

- Het voor zijn taak toerusten van de schipper;
- De constructie, stabiliteit, uitrusting en conditie van de veerpont;
- Een veilige uitvoering van de exploitatie.

2. Aan de VNG;

Ondersteun het Landelijk Veren Platform bij het vaststellen van de leidraad voor kleinere veerponten en breng het belang van een veilige exploitatie van veerponten en de rol van de opdrachtgever hierbij bij uw leden onder de aandacht.

N.B. het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over het ongeval in Rijswijk is te vinden op www.onderzoeksraad.nl onder afgeronde onderzoeken in de binnenvaart.

2. Doel van de leidraad

De exploitanten van fiets- en voetveren en diverse vaarwegbeheerders zijn op zoek naar eenduidige richtlijnen voor een minimale veiligheid van kleine veerponten. Het doel van dit document is om de exploitanten, gemeenten en andere vaarwegbeheerders handvatten te geven ten aanzien van de eisen aan de bemanning en aan de minimale veiligheidseisen van de kleine veerponten.

De kleine veerponten die via zelfbediening en door menskracht langs een kabel worden voortbewogen worden buiten beschouwing gelaten.

De Leidraad is opgesteld vanwege het belang van veiligheid en omdat regelgeving vaak complex is. De eisen opgenomen in deze leidraad zijn een aanbeveling van het Landelijk Veren Platform, hierin ondersteund door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Vereniging van Riviergemeenten. Het Landelijk Veren Platform beveelt haar leden van harte aan deze leidraad in acht te nemen. De VNG roept gemeenten op om gebruik te maken van deze leidraad wanneer zij zelf verantwoordelijk zijn voor de veerdienst en/of wanneer de uitvoering hiervan wordt uitbesteed aan een private exploitant. De aanbestedende partij dient er op toe te zien dat aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Het staat gemeenten en andere vaarwegbeheerders ook vrij om de eisen uit deze leidraad te formaliseren en op te nemen in de daarvoor gewenste regelgeving (verordening).

3. Leidraad kleine veren

(technische, nautische en bemanningseisen)

Uitgangspunt voor de leidraad is artikel 1.04 BPR waarin is opgenomen dat een schipper alle voorzorgsmaatregelen moet treffen die volgens goede zeemannschap of door omstandigheden waarin het schip zich bevindt zijn geboden, teneinde met name te voorkomen dat het leven van personen in gevaar wordt gebracht, schade wordt toegebracht aan andere schepen, de veiligheid van andere schepen in gevaar wordt gebracht. De schipper zal tevens de vaarregels voor veerponten in acht moeten nemen (artikel 6.23 van het BPR/RPR).

Om te voldoen aan artikel 1.04 van het BPR/RPR kunnen de navolgende minimale eisen invulling geven aan voorzorgsmaatregelen voor een veilige vaart.

Artikel 1 Definities

- a. Klein veer: een schip met een lengte van minder dan 20 meter, dat bestemd is voor het overzetten van voertuigen en maximaal 12 personen met uitzondering van de bemanning;
- b. Exploitant: de eigenaar, beheerder, rechtspersoon of ieder ander die zeggenschap heeft over en verantwoordelijk is voor het gebruik van de veerpont;
- c. Klein vaarbewijs I, II: een door de bevoegde autoriteit afgegeven document bestemd voor het varen met kleine schepen op de Nederlandse Binnenwateren al naar gelang het vaargebied;
- d. Schipper: degene die het gezag voert over de veerpont;
- e. Deskundige: persoon die op grond van zijn beroepsopleiding en ervaring in staat is de technische en nautische eisen waaraan een veerpont redelijkerwijze moet voldoen met voldoende vakkennis te beoordelen.

Artikel 2

De bemanning van een vrij varende veerpont dient te bestaan uit ten minste één persoon in het bezit van een klein vaarbewijs voor het gebied waar de oeververbinding wordt onderhouden. Afhankelijk van kenmerken van de vaarweg kunnen hogere kwaliteitseisen gesteld worden aan de schipper / bemanning.

Artikel 3

De exploitant van de veerpont dient een verklaring van een deskundige te overleggen waaruit blijkt dat de veerpont voor het maximaal aantal te vervoeren personen voldoet aan:

- a. voldoende draagvermogen;
- b. voldoende stabiliteit¹;
- c. voldoende vrijboord;
- d. het voorzien zijn van een stevige en voldoende hoge leuning of verschansing langs zijkanten van de veerpont;
- e. het voorzien zijn van een voldoende sterke en afsluitbare ketting, slagboom of hekwerk aan de op- en afgang van de veerpont.

Artikel 4

De schipper dient vrij uitzicht te hebben vanaf de plaats waar de pont wordt bediend.

Artikel 5

Een veerpont die een oeververbinding onderhoudt op een vaarweg die is geclassificeerd als vaarwegklasse II of hoger dient te zijn voorzien van een goedgekeurde marifooninstallatie. De schipper dient in het bezit te zijn van een marifooncertificaat.

¹ * *De stabiliteit kan worden bepaald met een hellingproef.*

Artikel 6

Een veerpont moet zijn uitgerust met minimaal één reddingsboei met een lijn met een lengte van ten minste 20 meter en zodanig opgeborgen dat zij voor onmiddellijk gebruik gereed is.

Artikel 7

Een veerpont moet zijn uitgerust met reddingmiddelen van voldoende drijfvermogen voor het ten hoogste toegestane aantal passagiers en de bemanningsleden.

Artikel 8

Een veerpont voorzien van een mechanische voortstuwing dient te zijn voorzien van ten minste één goedgekeurde en voor dat schip geschikte brandblusser.

Artikel 9

Een veerpont moet zijn voorzien van een door het Oranje Kruis goedgekeurde verbandtrommel.

Artikel 10

Een vrij varende veerpont moet zijn uitgerust met een anker met voldoende houdkracht voor de vaarweg waar het een oeververbinding onderhoudt, rekening houdend met wind, stroming en bodemgesteldheid.

Toelichting

Artikel 1 sub e.

De deskundigheid die nodig is om te oordelen over o.a. technische en nautische eisen van veerponten is te vinden bij diverse expertisebureaus. Het is aan de opdrachtgever en exploitant om afspraken te maken over degene die als deskundige wordt geraadpleegd, de wijze waarop het deskundigenrapport tot stand komt en de beoordeling daarvan.

Artikel 2

Indien de kenmerken van een vaarweg (bijv. breedte, stroming, drukte scheepvaartverkeer) daarom vragen, kunnen eventueel hogere kwaliteitseisen aan de schipper / bemanning worden gesteld. Hierbij moet worden gedacht aan het volgen van extra training met de veerpont ter plaatse. Ook hiervoor wordt geadviseerd een expertisebureau in te schakelen.

Het is aan de opdrachtgever en exploitant om hierover afspraken te maken.

Contactgegevens Landelijk Veren Platform/ Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart

De stichting Landelijk Veren Platform is geassocieerd met het Centraal Bureau voor de Rijn- en Binnenvaart (CBRB).

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u contact opnemen met de secretaris veerdiensten, dhr. N. Lurkin.

Per post:

Landelijk Veren Platform p/a CBRB

t.a.v. de heer N. Lurkin

Postbus 23133

3001 KC Rotterdam

Per mail:

n.lurkin@binnenvaart.nl

Indien u naar deze leidraad verwijst of gebruik maakt van de leidraad voor verdere verspreiding, is het gebruik van deze leidraad of delen daarvan toegestaan, mits u het Landelijk Veren Platform (LVP) als bron vermeld!

Bijlagen

I. Aanpak

Het Scheepvaart Verkeerscentrum heeft in 2010 en 2011 een aantal overleggen samen met andere partners, de Regionale Diensten van Rijkswaterstaat (RWS), de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) en het Landelijk Veren Platform (LVP) een inventarisatie gemaakt van alle problemen, klachten enz. De meest in het oog springende aandachtspunten zijn:

- Marifoonplicht veren op doorgaande vaarwegen;
- Ontbreken van verplichtingen voor kleine voet- en fietsveren;
- Aanwijzing veerponten;
- Vertreksein veerponten;
- Onbemande veerponten.

Met de ondersteunen zijn de laatste 4 punten bediscussieerd. De opdracht aan deze schrijfgroep is: Stel een landelijk kader op voor veerponten tot met 12 personen ten aanzien van:

- Technische eisen
- Nautische eisen
- Inrichting veerstoep en omgeving
- Bemanningseisen
- Normen voor aanwijzing van veerponten door bevoegde autoriteiten.

De branche, het Landelijk Veren Platform, heeft deze leidraad grotendeels ontwikkeld en is ook voorgelegd aan de VEEON (Vereniging van eigenaren en exploitanten van overzetveren in Nederland) en de Vrienden van de Voetveren. Zij ondersteunen deze leidraad.

II. Juridisch Kader

Voor fiets- en voetveren, die niet meer dan 12 passagiers overzetten en korter zijn dan 20 meter, geldt slechts een beperkt aantal wettelijke regels. Dit is ook het geval als men bedrijfsmatig passagiers overzet. Voor de wettelijke regels die van toepassing zijn op kleine veerponten wordt verwezen naar de bijlage. Deze regels hebben vooral betrekking op de vaarregels voor veerponten en niet op de eisen waaraan kleine veerponten en exploitanten hiervan en schippers/bemanning moeten voldoen.

Wanneer de leidraad wordt overgenomen in regelgeving, zou de naleving van de eisen ook via die weg kunnen worden gehandhaafd.

Op grond van de vigerende regelgeving is de schipper verantwoordelijk voor de veiligheid van personen, het voorkomen van schade aan andere schepen en de vlotheid en veiligheid van de scheepvaart. Dit document is een leidraad waarin de minimale nautische en technische eisen zijn opgenomen, die een invulling kunnen geven aan de voorzorgsmaatregelen voor een veilige vaart. Het voldoen aan de in deze leidraad opgenomen eisen ontslaat de schipper niet van de verplichting om indien nodig aanvullende maatregelen te nemen.

III. Wetgeving op het gebied van veerponten

Verenwet

Hoofdstuk I. Overzetveren

Artikel 1

Tot het ondernemen van een overzetveer wordt geen voorafgaande vergunning of bekrachtiging van tarieven gevorderd.

Artikel 2

1. De Provinciale Staten zijn bevoegd met betrekking tot door hen bepaald aan te duiden wateren of gedeelten daarvan bij verordening voor overzetveren voorschriften vast te stellen ter verzekering van de veiligheid van reizigers en goederen, ter oplegging van de verplichting tot bekendmaking van dienstregeling en tarief, tot het tegengaan van heffingen zonder of in strijd met een bekend gemaakt tarief, ter bepaling van de gevallen, waarin van de dienstregeling en van het tarief kan worden afgeweken, en tot het treffen van verdere in het provinciaal belang nodig geoordeelde voorzieningen.

2. Een verordening als bedoeld in het eerste lid, wordt ten minste een maand voor de datum van inwerkingtreding aan Onze Minister van Verkeer en Waterstaat meegedeeld.

Artikel 3

Overtreding van verordeningen, krachtens het voorgaande artikel vastgesteld, wordt, voor zover uitdrukkelijk als strafbaar feit aangemerkt, gestraft met hechtenis van ten hoogste twaalf dagen of geldboete van de eerste categorie.

Artikel 4

Met betrekking tot overzetveren, gelegen in andere dan de ingevolge [artikel 2](#) aangeduide wateren, komt de bevoegdheid tot regeling, omschreven in dat artikel, toe aan den raad der gemeente, binnen welke het veer wordt uitgeoefend.

Binnenvaartbesluit

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders is bepaald, verstaan onder:

- *veerboot*: schip dat is bestemd of wordt gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen buiten de bemanningsleden alsook van voertuigen op meer dan twee wielen en dat een openbaar vervoersdienst onderhoudt tussen plaatsen gelegen aan de Dollard, de Eems, de Waddenzee met inbegrip van de verbindingen met de Noordzee, of de Westerschelde en de zeemonding daarvan;
- *veerpont*: schip, niet zijnde een veerboot, dat is bestemd of wordt gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van een of meer personen buiten de bemanningsleden en dat een openbaar vervoersdienst onderhoudt;

Artikel 6

Voor de volgende categorieën van binnenschepen is een certificaat van onderzoek vereist:

- a. binnenschepen met een lengte van ten minste 20 meter;
- b. binnenschepen waarvoor het product van lengte, breedte en diepgang ten minste 100 m³ bedraagt;
-
- e. veerponten die zijn bestemd of worden gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen buiten de bemanningsleden;

Artikel 14

1. Een groot vaarbewijs is vereist voor het voeren van:

- a. schepen met een lengte van ten minste 20 meter;
- ...
- c. veerponten die:
 - 1°. zijn bestemd of worden gebruikt voor het bedrijfsmatig vervoer van meer dan twaalf personen buiten de bemanningsleden, of
 - 2°. door middel van de eigen mechanische voortstuwingsmiddelen een snelheid van 30 kilometer per uur of meer ten opzichte van het water kunnen bereiken.

Binnenvaartpolitiereglement

Artikel 1.01. Betekenis van enkele uitdrukkingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

14°. *veerpont*: schip dat een veerdienst onderhoudt, waarbij de vaarweg wordt overgestoken, en dat door de bevoegde autoriteit als veerpont is aangemerkt.

Artikel 1.04. Voorzorgsmaatregelen

De schipper moet, ook bij ontbreken van uitdrukkelijke voorschriften in dit reglement, alle voorzorgsmaatregelen nemen die volgens goede zeemanschap of door de omstandigheden waarin het schip of het samenstel zich bevindt zijn geboden, teneinde met name te voorkomen dat:

- a. het leven van personen in gevaar wordt gebracht;
- b. schade wordt veroorzaakt aan andere schepen of aan drijvende voorwerpen, dan wel aan oevers of aan werken en inrichtingen van welke aard ook die zich in de vaarweg of op de oevers daarvan bevinden;
- c. de veiligheid of het vlotte verloop van de scheepvaart in gevaar wordt gebracht.

Artikel 6.23. Vaarregels voor veerponten

1. Een veerpont mag slechts vertrekken, keren of het vaarwater oversteken, nadat hij zich er van heeft vergewist dat dit zonder gevaar kan geschieden.
2. Een veerpont mag bij vertrek, keren of oversteken van het vaarwater medewerking verlangen van een groot schip.
3. Een klein schip moet voorrang verlenen aan een vertrekkende, kerende of overstekende veerpont.

Rijnvaartpolitiereglement

Artikel 6.23. Vaarregels voor veerponten

1. Een veerpont mag de vaarweg slechts oversteken, nadat hij zich er van heeft vergewist dat dit zonder gevaar kan geschieden en zonder dat andere schepen worden genoodzaakt hun koers of hun snelheid plotseling en in sterke mate te wijzigen.
2. Voorts moet een niet-vrijvarende veerpont de volgende bepalingen in acht nemen:
 - a. indien de veerpont buiten dienst is, moet hij ligplaats nemen op de door de bevoegde autoriteit toegewezen plaats. Ingeval geen ligplaats is toegewezen, moet hij zodanig ligplaats nemen, dat het vaarwater vrij blijft;
 - b. indien de langskabel van een veerpont het vaarwater kan versperren, mag de veerpont aan de zijde van het vaarwater, gelegen tegenover het punt van verankering van de kabel, slechts ligplaats nemen, zolang dit volstrekt noodzakelijk is voor het van boord gaan en het aan boord komen van passagiers. Gedurende deze tijd mag een naderend schip door het tijdig geven van "één lange stoot" het vrijmaken van het vaarwater verlangen;
 - c. de veerpont mag zich niet langer in het vaarwater bevinden dan voor het uitoefenen van de dienst nodig is.